

Turvallinen ja kriisinkestävä kylä – yhteisöt osana kuntien turvallisuussuunnittelua

Turvallisuuswebinaari 8.10.2021, Turvallisuus osana hyvinvointia – paikallisyhteisöt sen mahdollistajina

Vesa-Pekka Tervo

Turvallisuudesta puhuminen

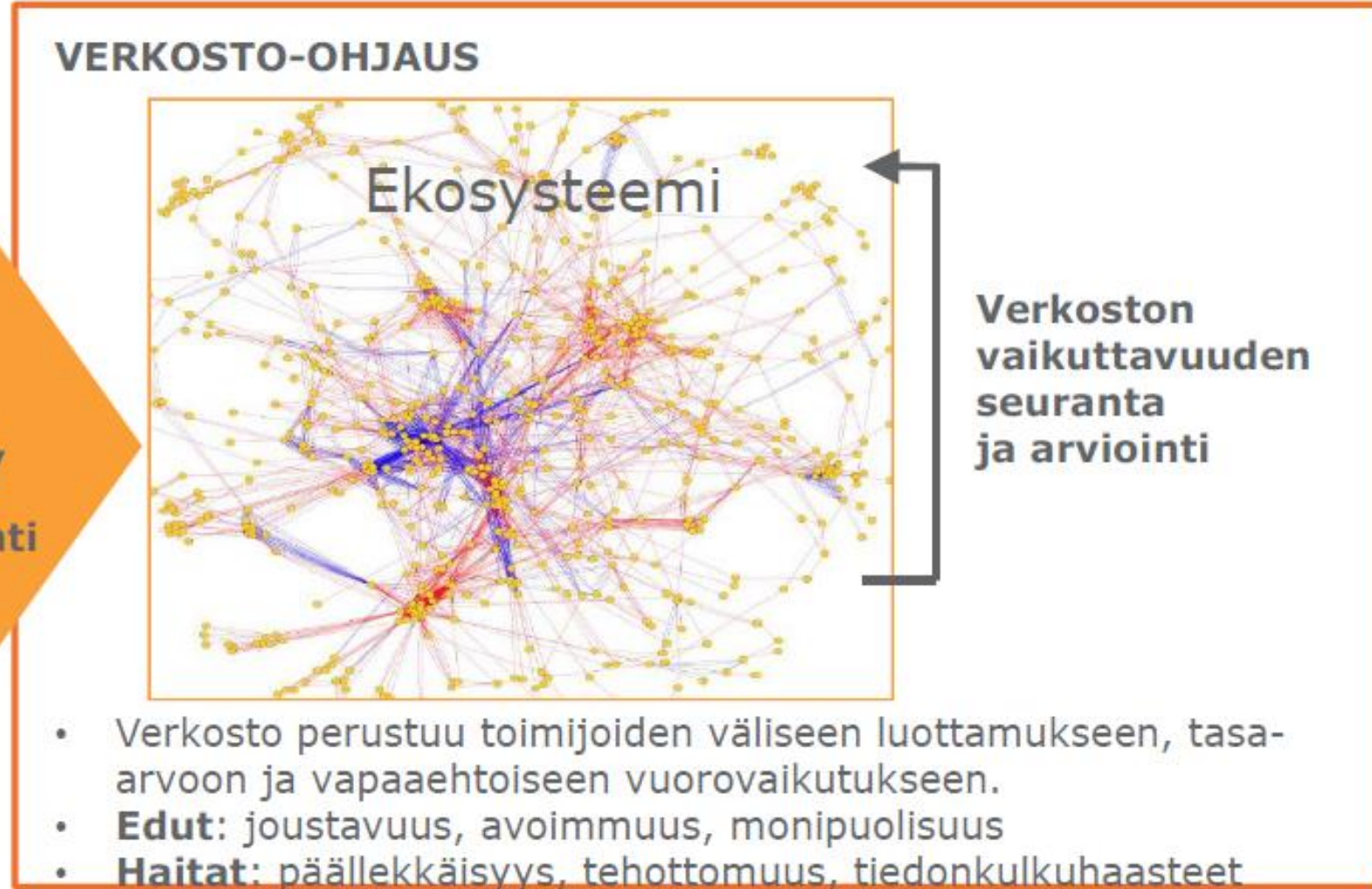
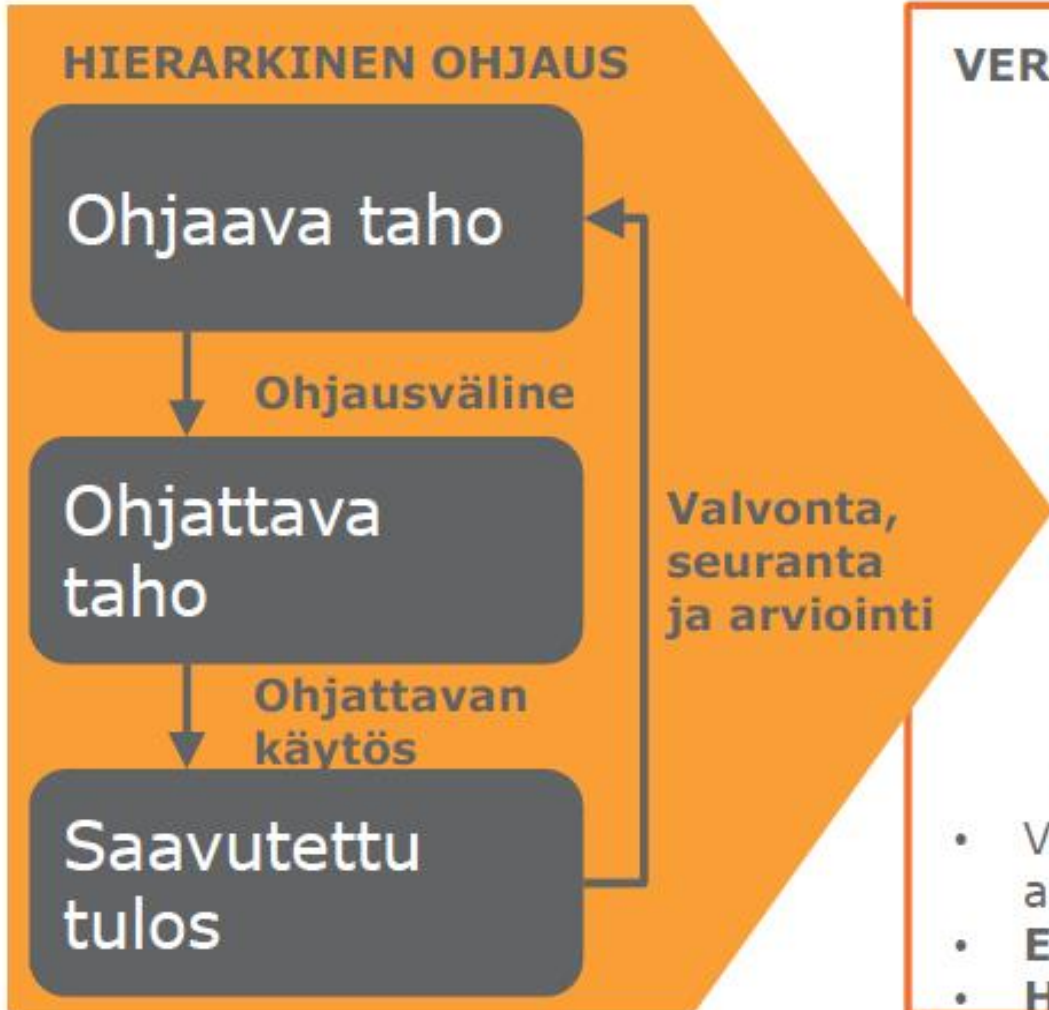
- Näkyvä turvallisuuden palvelutuotanto (poliisi, pelastustoimi, rajaviranomaiset jne.) luo turvallisuuden tunnetta yhteiskunnan toimivuuteen rakenteiden tasolla.
- Turvallisuusviranomaisten viestinnällä on useita funktiota:
 - 1) antaa epätoivotuille ilmiöille mittakaavaa (ilmiön taajuus) ja rauhoittaa suurta yleisöä. Tämä viestintä ei ole vuorovaikutteista, vaan lähinnä varattu haastaviin turvallisuustilanteisiin.
 - 2) todellinen vuorovaikutus asiakkaiden ja kumppaneiden kanssa (ml. kunnat, järjestöt, yhteisöt), jolloin arvioidaan yhdessä uhka- ja riskitasoja sekä päätetään tarvittavista toimenpiteistä. Tässä viestinnässä on mahdollista kuvata omatoimisen varautumisen vastuita peilattaessa sitä turvallisuusviranomaisten tuottamiin vasteisiin. Tässä viestinnässä ei ole tarpeen korostaa turvallisuusviranomaisten roolia ja asian hoitamisen omistajuus on jaettu.

Kilpailu sanoituksesta

- Mistä puhutaan, kun puhutaan (kokonais-)turvallisuudesta kokonaisuutena?
- Jotta vältetään vääriltä tulkinnoilta esimerkiksi vastuiden ja vastuunrajojen osalta, olisi oltava yhteinen kieli ja yhteinen ymmärrys. Tämä ei kuitenkaan välttämättä aina ole tavoitteena keskushallinnossa, koska ilmiön määrittäjä määrittää samalla näkökulmaa, roolia, asemaa ja rahoitusta.
- Jaettu ymmärrys sallii päivittyvät tulkinnat ilman että toimintojen väliin jäisi osaluoteita ilman riittävää huomiota. Turvallisuus ei voi olla mielihyvääalueiden valintaa, vaan aitoa päivittyvään tietoon perustuvaa laaja-alaista dynaamista toimintaa, jossa yhteistoiminnalla on keskeinen rooli (kaikilla tasoillaan).
- Onko niin, että mitä alempana hierarkiassa organisaatio on, sen ongelmalähtöisempää toiminta on ja päinvastoin; keskushallinnon organisaatiolähtöisyys kaistoittaa keskustelun ja toiminnan?

Hierarkiasta kohti verkosto-ohjausta

Toistensa vastakohtia?

Ketju kuntoon?

- Keskushallinnon kokemus ja näkemys turvallisuuden ja varautumisen tilasta ≠ kunnan
- Kunnan kokemus ja näkemys turvallisuuden ja varautumisen tilasta ≠ järjestön
- Järjestön kokemus ja näkemys turvallisuuden ja varautumisen tilasta ≠ paikallisyhteisön

Kokonaisturvallisuudesta puhuminen

- Keskushallinnon kokemus ja näkemys turvallisuuden ja varautumisen tilasta ≠ kunnan kokemus ja näkemys, Covid-esimerkit:
 - Tilannekuva
 - Varautumisen periaatteet
 - Varautumisen johtaminen ja hallinto
- Kunnan kokemus ja näkemys turvallisuuden ja varautumisen tilasta ≠ järjestön tai paikallisyhteisön kokemus ja näkemys
 - Järjestöt kuntien reserveinä ja suorituskykyinä (muodostelmina)
 - Järjestöillä on yritystä saavuttaa asema verkostojen ylläpitäjinä
 - Paikallisyhteisöjen autonomia ja moninaisuus
 - Hallinnon turvallisuusasioiden suunnitelma-arkkitehtuuri ei ulotu järjestökentälle tai paikallisyhteisöihin. Palveleeko kunnan turvallisuussuunnitelma kyläkeskuksia vai tuottaako se turvattomuutta?

Kaikilla on turvallisuuden palvelutehtävä

- Keskushallinto tarkastelee trendejä, koska muuta (asiakasta) ei näy.
- Erottaako keskustelu turvallisuudesta enemmän kuin yhdistää?
- Priorisoidaanko vai valitaanko muodollinen konsensus?
- Onko turvallisuuden ulkoistaminen tullut liian helpoksi erikoistumisen vuoksi ja toimijakentän ollessa laaja ja moninainen?
- Ovatko vastuut ja roolit turvallisuuden edistämisessä eriytyneet siten, että jaetun vastuun järjestelmää ei kyettäisi ylläpitämään?
- Onko turvallisuuden edistämisessä johtajuus tärkeämpää kuin omistajuus?
- Mitä alemmalla hierarkiatasolla toimitaan, sitä ilmeisempää on turvallisuuden tiivis suhde hyvinvointiin.

**Uusi turvallisuuden
lisäarvo syntyy
kohdatessa,
yhdyspinnoilla.**

Kiitos!

Vesa-Pekka Tervo
Pelastustoimen kehittämispäällikkö
Yhdyskunta ja ympäristö -yksikkö
+358 40 719 7150
Vesa-Pekka.Tervo@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi